מחקר חדש של המוסד לבטיחות ולגיהות:

הערכת החשיפה העורית והסיכון לדלקות עור בענף הטיפוח

עובדים במכוני היופי ובמספרות חשופים לחומרים כימיים מסוכנים רבים, העלולים לגרות את עורם או לגרום להם לאלרגיה. המוסד לבטיחות ולגיהות יצא ביוזמת מחקר בענף עיצוב השיער ובניית הציפורניים, כדי להוסיף ידע ומידע על פוטנציאל החשיפה העורית בתעסוקת העובדים בתחומי הטיפוח

מאת ניצן רייס חבלין * ד"ר אשר פרדו

יחידת מחקר, המוסד לבטיחות ולגיהות

מחלות עור תעסוקתיות (Occupational skin diseases - OSD) הן חלק נכבד מהתחלואה התעסוקתית במדינות רבות, ובחלק מהן שכיחות מחלות העור היא הגבוהה ביותר מבין כל המחלות התעסוקתיות (Cahill et al. 2012). מחקרים בספרות הרלבנטית מייחסים לדלקות עור תעסוקתיות בקרב עובדים בענף עיצוב השיער היארעות גבוהה, המגיעה לכ-70-80 מקרים לכל 10,000 מועסקים, לעומת 6 בממוצע בתעסוקות רבות אחרות (Diepgen 2012; English & Williams, 2010; ASCC, 2008; Leino, 2001). בבריטניה דווח כי 70% ממעצבי השיער סבלו מבעיה עורית בשלב כזה או אחר בקריירה שלהם, וההערכה היא שקיימת היארעות גבוהה אף יותר (Eeckelaert - Prevent et al, 2014; HSE, 2015). גם בישראל עיצוב השיער הוא אחד העיסוקים הבולטים מתוך העיסוקים הגורמים לדלקות עור - על פי דיווחים של רישום מחלות המקצוע בשנים האחרונות (מימן וחובריו, 2015).

העובדים במכוני היופי והמספרות חשופים על בסיס יום-יומי לחומרים כימיים מסוכנים רבים, העלולים לגרות את עורם או לגרום להם לאלרגיה. חומרים כגון glyceryl monothioglycolate (GMT), p-pheneylenediamine (PPD), toluene-2,5-diaminesulphate (TDS), 3-aminophenol (MAP), resorcinol- (RES) וחומרים אקריליים נמצאים בתכשירים המשמשים לצביעת שיער, להחלקת שיער ובתחום בניית הציפורניים. מחקר שבחן את עבודת הספרים בתהליך צביעת השיער מצא שרבים מהם לא השתמשו בכפפות ואחרים השתמשו בכפפות שאינן מתאימות או שהשימוש בהן נעשה בצורה לא נכונה, דבר העלול לגרום לכך שהכפפה עצמה תהווה מקור לזיהום (Lind et al, 2005). בחפיפת הראש של הלקוחות חשופות ידי העוסקים בה חלק גדול מהיום למים ולדטרגנטים, העשויים להשפיע על תכונות העור, על חדירות שכבת המגן של העור, ולגרום לגירוי העור. נמצא כי 51.4% מעובדי מספרה ששטפו את ידיהם יותר מ-20 פעם ביום, סבלו מדלקת עור, לעומת 37.8% במקרה של עובדים שהיו חשופים למים בשכיחות נמוכה יותר (ASCC, 2008). בישראל, בדומה למדינות רבות אחרות, קיימת תת-הערכה משמעותית של תחלואה תעסוקתית בכלל (מימן וחובריו, 2015) ועל כן, משוער שתת-הערכה זו נכונה גם לדלקות עור כתוצאה מחשיפה עורית תעסוקתית בענף עיצוב השיער. בשל היעדר נתונים מספקים ומתוך החלטה להוסיף ידע ומידע על פוטנציאל החשיפה התעסוקתית העורית של עובדים בענף עיצוב השיער ובניית ציפורניים, יצא המוסד לבטיחות ולגיהות ביוזמת המחקר בנושא זה.

מטרת המחקר היא לאפיין ולאמוד את פוטנציאל החשיפה העורית התעסוקתית, והסיכון לעובד במקום העבודה בקרב מדגם מעצבי שיער ומטפלי ציפורניים, וכן, לנסות לבדוק את שכיחות התחלואה של עובדים אלו על סמך דיווח עצמי ובהשוואה למדווח ברישום מחלות המקצוע. מחקר החתך יתמקד בשתי אוכלוסיות, הכוללות מעצבי שיער ועובדים בבנייה וטיפול בציפורניים, היות שאלו סוגי העיסוקים שבהם מדווחים עיקר מקרי דלקות העור התעסוקתיות בענף הנדון. אוכלוסיית המחקר תכלול קבוצת ניסוי וקבוצת ביקורת, כדי לבדוק הבדלי שכיחויות של דיווחים על תחלואה עורית בין שתי הקבוצות. המחקר ייערך באזורים שונים של הארץ (צפון, מרכז ודרום), במגזרים שונים ובתבניות שונות של עסקים. כלי ההערכה האיכותנית של החשיפה העורית יתבסס על סקר תצפית ושאלון אישי. התצפית תתמקד בסביבת העבודה ותנאיה, גורמי סיכון כימיים בשימוש, מאפייני חשיפה תעסוקתית עורית, שיטות עבודה, אמצעי הגנה ומאפיינים נוספים.

מתוצאות המחקר אפשר יהיה להקיש על קיומו או אי-קיומו של תת-דיווח על חשיפה ותחלואה עורית ולהציע דרכים לגישור על פער אפשרי. איתור כשלים במודעות של אוכלוסיית העובדים לגבי צמצום החשיפה לגורמי סיכון או זיהוי וטיפול במחלה בשלב מוקדם, יאפשרו פעולות, שיתרמו להפחתת התחלואה והפגיעה בעובדים. החוקרים מקווים כי עצם ביצוע המחקר יביא להגברת המודעות לחשיפה עורית בקרב מעצבי שיער ובוני ציפורניים ולשיתוף פעולה עם המוסד לבטיחות ולגיהות.

רשימת המקורות למחקר נמצאת באתר המוסד לבטיחות ולגיהות, בכתובת זו:

■ **https://www.osh.org.il/heb/news/news,3102/**